

AB Strömman & Larsson
18 juli 1925

Brandväsendet 1925

GÖTEBORGS STADSFULLMÄKTIGES HANDLINGAR 1926
N:O 135

I. Brandväsendet.

Brandkårens personal.

Brandkåren bestod av:

1 brandchef, 1 vice brandchef, 1 brandkapten, 1 redogörare, 1 verkmästare, 6 brandmästare, 19 brandförmän, 95 ordinarie brandkarlar, 3 undermaskinister, 2 automobilreparatörer samt 42 extra brandkarlar. Summa 172 man.

Personalens fördelning å brandstationerna var följande:

å huvudbrandstationen:

brandchefen, vice brandchefen, brandkaptenen, redogöraren, verkmästaren, 2 brandmästare, 11 brandförmän, 45 ordinarie brandkarlar, 3 undermaskinister samt 2 automobilreparatörer;

å brandstationen vid Gustaf Adolfs torg:

1 brandmästare, 2 brandförmän, 12 ordinarie brandkarlar samt 12 extra brandkarlar;

å brandstationen i Majorna vid Kusttorget:

1 brandmästare, 1 brandförmän, 8 ordinarie brandkarlar samt 9 extra brandkarlar;

å brandstationen i Olskroken, vid Olskroksgatan:

1 brandmästare, 2 brandförmän, 12 ordinarie brandkarlar samt 9 extra brandkarlar;

å brandstationen i Lundby, vid Kapellagatan:

1 brandmästare, 2 brandförmän, 12 ordinarie brandkarlar samt 6 extra brandkarlar;

å brandstationen i Krokslätt, inrymd i f. d. Emiliedals bryggeri:

1 brandförmän och 6 ordinarie brandkarlar.

De extra brandkarlarna, som äro skyldiga att på kallelse inställa sig till tjänstgöring vid eldsvådor, göra tjänst var tredje natt, så att å stationen i stads- huset vid Gustaf Adolfs torg, 4, å var och en av stationerna i Majorna och Olskroken 3 och å stationen i Lundby 2 extra brandkarlar äro uti tjänstgöring varje natt. Tre extra brandkarlar tjänstgöra som vaktmanskap i Syrhåla och tre i Synneröd och Arendal.

En överbrandmästaretjänst var vid årsskiftet vakant.

Enligt beslut av stadsfullmäktige skola dessa tjänster vid inträffande ledighet besättas med brandmästare utom en av dem, vilken skall ersättas med en andre brandkaptenstjänst.

Under året ha överbrandmästarna Carlsson och Svensson avgått med pension och ha efter dem till brandmästare utnämnts förutvarande förmännen L. Persson och E. Granfeldt. Överbrandmästare Blomgren avled i maj månad och har denna tjänst resten av året stått vakant tills den 1 januari 1926, då den ombildades till andre brandkaptenstjänst, till vilken befattning har utnämnts vice brandchefen i Borås E. Hjertberg.

Brandförman C. O. Svensson och brandkarlen J. H. Lundkvist omkommo vid eldsvåda den 18 juli. En automobilreparatör och en brandkarl ha under året avgått med pension.

Två brandkarlar ha befordrats till förmän och tio brandkarlar ha nyan tagits, fem st. i inträffade vakanser och fem genom kårens ökning.

Redogöraren J. Heineman avled den 6 augusti efter 54 års tjänst vid Göteborgs brandkår. Tjänsten upprätthålles t. v. på förordnande av en brandförman.

Befäl och underbefäl antages av drätselkammaren på 3 månaders ömsesidig uppsägningsrätt.

Manskapet antages av brandchefen på 1 år i sänder med 1 månads ömsesidig uppsägningsrätt. Är brandkarl lämplig för yrket, förnyas kontraktet tvenne gånger, vardera på ett år i sänder. Vid 3:dje årets slut skrives, om brandkarl fortfarande anses lämplig, nytt kontrakt på oinskränkt tid med 2 månaders ömsesidig uppsägningsrätt.

Lönerna äro:

Brandchefen:

Lön	kr. 9,000 —		
3 ålderstillägg à 500 kr. efter resp. 5, 10 och 15 år . . .	<u>» 1,500:—</u>	kr. 10,500:—	{ med avdrag av kr. 1,500:— för familjebostad.

Vice brandchefen och brandkaptenen:

Lön	kr. 7,500:—		
3 ålderstillägg à 500 kr. efter resp. 5, 10 och 15 år . . .	<u>» 1,500:—</u>	» 9,000:—	{ med avdrag av kr. 1,500:— för familjebostad.

Redogöraren:

Arvode	»	3,000:—	
------------------	---	---------	--

Verkmästaren:

Lön	kr. 5,500:—		
3 ålderstillägg à 500 kr. efter resp. 5, 10 och 15 år . . .	<u>» 1,500:—</u>	» 7,000:—	{ med avdrag av kr. 1,100:— för familjebostad.

Överbrandmästarne:

Lön	kr. 4,700:—		
3 ålderstillägg à 400 kr. efter resp. 3, 6 och 9 år . . .	<u>» 1,200:—</u>		
Arvode	<u>» 400:—</u>	» 6,300:—	{ med avdrag av kr. 940:— för familjebostad.

Brandmästarne:

Lön	kr. 4,700:—		
3 ålderstillägg à 400 kr. efter resp. 3, 6 och 9 år . . .	<u>» 1,200:—</u>	» 5,900:—	{ med avdrag av kr. 940:— för familjebostad.

Brandförman, ordinarie brandkarl, undermaskinist och automobilreparatör:
 Lön under första året . . . kr. 2,400:—
 Lön fr. o. m. andra året . . » 2,700:—
 4 ålderstillägg å resp. 270 kr.
 efter resp. 4, 8, 12 och 16 år » 1,080:— kr. 3,780:—

Brandförman åtnjuter ett arvode av 300 kr. och undermaskinist samt automobilreparatör ett arvode av 400 kr.

Fri tjänstedräkt åtnjutes av befäl, underbefäl och manskap.

Extra brandkarl:

arvode åt 36 man å kr. 500:—
 » » 6 » å » 100:—

Dyrtidstillägg har utgått till kårens ordinarie personal i överensstämmelse med vad för stadens övriga befattningshavare föreskrivits.

Medeltjänstetiden för manskapet var den 31 december 12 år och 6 månader. Högsta tjänstetiden var 30 år och 10 månader samt lägsta 2 mån.

Medelåldern var 36 år och 9 månader. Den högsta var 53 år och 7 mån. samt den lägsta 21 år och 3 månader.

Hälsotillståndet.

Befäl och underbefäl:

Antalet sjukdomsfall har varit 5 med tillsammans 83 sjukdagar.

Ordinarie manskapet:

Antalet sjukdomsfall har varit 103 med tillsammans 1,292 sjukdagar.

Alltså på varje sjukdomsfall i medeltal 12,5 sjukdagar och på varje man 10,5 sjukdagar. Av sjukdomsfallen hava 19 varit olycksfall, varav 15 i tjänsten med tillsammans 419 sjukdagar, 13 man hava vårdats å sjukhus med tillsammans 285 sjukdagar.

Extra brandkarlarna:

Antalet sjukdomsfall har varit 29 med tillsammans 549 sjukdagar.

På varje sjukdomsfall således 18,9 sjukdagar och på varje man 13 sjukdagar.

Brandkårens verksamhet.

Brandkåren har under året varit alarmerad 289 gånger, därav 37 gånger för soteld och 8 gånger till följd av falsk larmsignal från brandskåp.

Som jämförelse med de två föregående åren må nämnas, att brandkåren 1923 alarmerats 310 gånger och år 1924 218 gånger.

Alarmeringarne hava skett:

genom signal från brandskåp	68 gånger
» telefonmeddelande	197 »
» muntlig anmälan	24 »

som verkställets

av polis eller brandman i	54 fall
» privatpersoner i	235 »
107 dygn har brandkåren alarmerats	1 gång
52 » » » »	2 gånger
15 » » » »	3 »

3 dygn har brandkåren alarmerats	4 gånger
2 » » » »	5 »
1 » » » »	6 »
1 » » » »	7 »

Av eldsvådorna hava 45 varit av den beskaffenhet, att en eller flera slangledningar behövt användas; och hava slangledningarna från brandpost eller sprutmaterial därvid på en gång varit i verksamhet enligt nedanstående tabell.

Från brandpost	Från flodsprutan	Från motorsprutan	Summa slangledningar	Antal gånger
21	14	4	39	Vid 1 tillfälle
9	6	2	17	» 1 »
8			8	» 1 »
		7	7	» 1 »
3	3		6	» 1 »
5			5	» 1 »
3		2	5	» 1 »
		4	4	» 1 »
		3	3	» 1 »
3			3	» 6 »
2			2	» 7 »
1			1	» 20 »
		1	1	» 3 »

Vid övriga tillfällen har elden släckts med pyttsspruta, »Totalapparat» eller »Kustosapparat» eller varit vid brandkårens framkomst av tillstädeskommande personer i det närmaste släkt.

Vid 176 eldsvådor har manskap från 1 station närvarit

» 58 » » » » 2 stationer »
» 48 » » » » 3 » »
» 6 » » » » 4 » »
» 1 » » » » 6 » »

Från huvudstationen har utryckning ägt rum	168 gånger
» stationen i Stadshuset har utryckning ägt rum	98 »
» » i Majorna » » » »	81 »
» » i Olskroken » » » »	40 »
» » i Lundby » » » »	48 »
» » i Krokslätt » » » »	31 »

Flodsprutan har 18 gånger utgått till eldsvåda och kommit till användning 4 gånger.

Sammanlagda längden av under året vid eldsvådor använda slangledningar har utgjort 21,980 meter.

Vid körning till eldstället har i medeltal tillryggalagts 656 meter i minuten. Den största körhastigheten, som uppnåtts, är 933 meter i minuten, vilket är efter timberäkning 56 km. i timmen.

Den tid, som vid huvudstationen blivit använd vid uttryckning — räknat från det ögonblick larmsignalen kommit till telegrafrummet till dess första fordonet kört ut genom spruthusporten — har i medeltal utgjort under dagen 39 sek. och under natten 1 min. och 3 sek.

Den väglängd, som på grund av uttryckning i och för eldsvåda av samtliga stationer tillryggalagts, har utgjort 1.920,78 km.; huvudstationen 846,44 km.; stationen i Stadshuset 358,56 km., stationen i Majorna 267,36 km., stationen i Olskroken 157,36 km., stationen i Lundby 177,66 km. och stationen i Krokslätt 113,32 km.

Den av brandkåren vid eldstället använda tiden har uppgått till 421 timmar.

Brandkårens hjälp har under året 5 gånger varit påkallad för eldsvådor utom stadens område.

Extra brandkarlarne hava under året inkallats till eldsvåda 4 gånger.

Besiktningar hava av brandkårens befäl verkställts inom teatrarna vid varje säsongs början samt månatligen under pågående spelår. Dessutom ha även verkställts ett stort antal besiktningar inom samlingslokaler, eldfarliga inrättningar och upplag samt utlåtande häröver lämnats till vederbörande myndigheter.

Från den 1 januari 1925 är, enligt för staden den 1 maj 1924 antagen ny brandordning, brandsynen omlagd så, att de fastigheter, vilka inrymma s. k. eldfarliga inrättningar, d. v. s. verkstäder, fabriker, upplag, garage m. m., besiktigas av brandbefälet, för vilket ändamål staden är delad i tre distrikt. Den egentliga eldstadsbesiktningen skötes av skorstensfejarmästarne, var och en inom sitt distrikt i samband med kakelugnsotningen.

Genom brandkårens försorg och av personal från kåren har på särskild begäran spolning ägt rum uti industriella anläggningar med flera ställen samt reparationer verkställts å de slangar, som kåren tillhandahållit i och för spolning av salutorg.

Brandkåren har i och för eldsläckning förbrukat c:a 10,008 kbm. vatten från stadens vattenledning, vilket efter ett pris av 20 öre per kbm. gör en summa av kr. 2,001:—.

Övningar och tjänstgöring.

Övningar hava i regel ägt rum varje helgfri dag med undantag av lördagar samt omfattat exercis med sprut- och stegmateriel, gymnastik, livräddningsövningar, undervisning om materialens användning, förvaring och sammansättning, instruktionsläsning samt för särskilt uttaget manskap undervisning i brandposternas läge i staden, uti telegrafering, flodsprutans och motorsprutornas skötsel och vård samt uti bilkörning.

Tjänstgöringen i övrigt har bestått i vaktgöring — vakthavande stationsbefäl, telegraf, stationsvakt samt vakt å flodsprutan — vidmakthållande, putsning och ordnande av materielen, skötsel och körning av sjuktransportvagnarne, lokalernas städning och rengöring samt diverse inom stationerna förekommande göromål.

Å teatrarne, cirkus och konserthuset har under såväl middags- som aftonsföreställningarne vakt hållits:

å Stora teatern med 4 man	246 gånger
å Nya teatern med 2 man	182 »
å Lorensbergsteatern med 3 man	249 »

å Folkteatern med 2 man	329	gänger
å Cirkus med 2 man	123	"
å Konserthuset med 1 man	81	"

Dessutom har vakt hållits vid en del offentliga tillställningar, där fara för eld ansetts förefinnas, så att under en del sönd- och helgdagar hava ända till 27 vakter utgått. Tillsammans har från brandkåren under året lämnats 3,236 vakter.

Inspektion av vakterna och tillseende att föreskrivna anordningar mot eldfara behörigen iakttagits har verkställts av brandbefälet.

Brandskåpen hava provats en gång i veckan. Ringklocks- och belysningsanordningarna för alarmering inom brandstationerna hava provats tvenne gånger om dagen.

I brandkårens verkstäder hava nyförfärdigats varjehanda för kåren behöfliga föremål, och hava dessutom reparationer av såväl materiel som inventarier där så vidt möjligt ägt rum.

Ledighet.

Manskapet har åtnjutit frihet från tjänstgöring vart tredje dygn, med den inskränkning, att av dem, som haft dygnet fritt, teatervakterna blivit kommanderade, mot en ersättning av 5 kronor per man, som den, vilken givit föreställningen betalt.

Under året har var och en av manskapet, som uppnått 45 levnadsår, i enlighet med gällande bestämmelser för semester dessutom beredts en ledighet av sammanlagt en månad; de övriga en tid av tre veckor.

Underbefälet har åtnjutit vart 3:dje dygn fritt. Sommarledigheten har för dem varit en månad.

Brandmateriel och inventarier.

Till utryckning och i reserv å stationerna varande brandredskap är upptagen i nedanstående tabell.

	Automobilredskapsvagn mindre	Automobilredskapsvagn större	Automobilredskapsvagn med stège	Automobilredskapsvagn med pump	Automobilredskapsvagn med pump och stège	Automobilredskapsvagn med arbetsbark	Ordonnansbil	Taxibil
Huvudstationen	1	2	1	2	2	1	1	2
Stationen i Stadshuset					1			
" i Majorna			1					
" i Olskroken					1			
" i Lundby					1	1		
" i Krokslätt						1		
Summa	1	2	2	2	5	3	1	2

Vid s. k. stor utryckning uttrycker i regel:

Från huvudbrandstationen en mindre automobilredskapsvagn, en större automobilredskapsvagn med pump samt en automobilstège, bemannade med tillsammans 19 man förutom befäl och underbefäl, från vardera stationerna i stads-

huset och Olskroken en automobilredskapsvagn med pump och stege, från stationen i Majorna en automobilredskapsvagn med stege, från stationen i Lundby en automobilredskapsvagn med pump och stege samt i vissa fall en med avbröstbart pumpaggregat utrustad bil samt från stationen i Krokslätt en med avbröstbart pumpaggregat utrustad bil.

Flodsprutan utgår utan särskild order, då anmälan om eldsvåda kommer från en del eldfarliga inrättningar utmed hamnområdet, annars vid behov på order från eldstället.

Slangförrådet har utgjorts av:

69 mm:s diameter		14,360 meter.
44 » »		1,000 »
		<u>Summa 15,360 meter.</u>

Nyanskaffning.

Under året hava följande materiel och inventarier i huvudsak anskaffats: Den under år 1924 påbörjade övergången till s. k. normalkoppling har slutförts och har för detta ändamål inköpts 367 par kopplingar.

Samtliga strålrör, ståndrör och grenkopplingar hava omändrats i enlighet med den nya modellen.

1 brandautomobil har ommonterats för elektrisk start.

6 brandautomobiler hava utrustats med lagenliga automobilringar.

1,000 meter linneslang.

1 kapsåg med elektrisk motor.

2 velocipeder samt diverse inventarier såsom:

sängar, stolar, bord, speglar, väggur m. m.

För brandtelegraf:

5 st. nyuppsatta brandskåp,

10,000 meter brandtelegraftråd för reparation och nyanläggning,

1 signalanordning för Hisingsbron m. m.

Brandtelegraf.

För signalering av eldsvåda finnas uti staden 205 brandskåp, av vilka 161 tillhöra staden samt 44 enskilda verk och inrättningar.

Av stadens brandskåp äro 142 offentliga.

Under året hava 8 brandskåp uppsatts; 5 offentliga och 3 enskilda samt 3 brandskåp borttagits, det ena på f. d. utställningen och 2 enskilda.

6 brandskåp hava flyttats på grund av om- och nybyggnader.

För de nya brandskåpen hava delvis nya ledningar framdragits. Äldre linjer hava ombyggts och flyttats på grund av tillkomna nybyggnader och andra orsaker.

Inom brandstationerna hava 9 nya alarmklockor uppsatts.

På grund av omplacering av brandkarlar hava 6 alarmklockor uppsatts, 6 borttagits och 8 flyttats.

Alarmklockornas antal inom samtliga stationer samt ordinarie och extra brandkarlars familjebostäder utgöras av 217.

Brandkårens yttre ledningar hava en längd av 161 km.

Sammandrag över fel å brandtelegrafn med apparater och ledningar samt alarmklockor och telefoner med ledningar.

Månad	Linjefel			Apparatfel			Månad	Linjefel			Apparatfel		
	Brandtelegraf- ledning	Larmledningar	Telefonled- ningar	Telegrafappar, och brandklockor	Larmklockor	Telefoner		Brandtelegraf- ledning	Larmledningar	Telefonled- ningar	Telegrafappar, och brandklockor	Larmklockor	Telefoner
Januari	6			1			Juli	2					
Februari	6						Augusti	2					2
Mars	2		1			1	September	4				1	1
April	3		1		1	1	Oktober	3	1				
Maj	1			1			November	4			1		
Juni	1			3			December	1	1				
S:ma							35	2	2	6	2	5	

Bokföringsvärdet.

Eldsläckningsverkets materiel, brandtelegraf och inventarier äro bokförda till ett värde av kronor 581,729:—.

Eldsläckningsverkets utgiftsstat 1925.

Löner och arvoden m. m.	464,036: 41
Dyrtidstillägg	102,629: 12
Procentuella lönetillägg	27,349: 36
Pensioner och understöd	42,330: 44
Beklädnad och utrustning	29,961: 28
Underhåll av materielen, brandtelegraf och inventarier	64,442: 86
Bensin, kol, belysning, bränsle och renhållning	30,997: 62
Telefon, försäkringspremier, hyror, vattenavgifter, läkarevård och diverse anslag	19,431: 38
Summa kronor 781,178: 47	

Vattenledningen.

Rörnätet har under årets lopp ökats med 4,939 meter, så att dess totala längd vid årets slut utgjorde 259,497 meter.

Antalet brandposter.

	Vid 1924 års slut	Utförda under år 1925	Vid 1925 års slut
Allmänna brandposter	1,606	32	1,638
Enskilda brandposter	224		224

Reservoirernas rymd:

Lågreservoiren i Landala	5,000	kbm.
» i Masthugget	3,230	»
» i Majorna	2,045	»
» i Lundby	1,800	»
» i Kallebäck	305	»
Högreservoiren i Landala	1,200	»
» i Masthugget	780	»
» vid allmänna och Sahlgrenska sjukhuset	100	»
» vid barnsjukhuset	780	»
» vid Landala egna hem	100	»

Stadens areal m. m.

Stadens areal uppgår till c:a 7,497,04 hektar, av vilka c:a 1,430 ligga inom stadsplanen. Dess största utsträckning i längd är c:a 17,000 meter och i bredd c:a 8,600 meter.

Innevånareantalet uppgick vid årets slut till 230,804 personer.

Taxeringsvärdet för fast egendom, tomtvärdet ej inräknat är:

544,058,300 kronor.

Försäkringsvärden, brandskadeersättning.

Vid beräkning av den här nedan upptagna sammanlagda försäkringssumman för fast och lös egendom i Göteborg hava, beträffande den fasta egendomen, senast upprättade brand- och taxeringslängder blivit följda, och kan denna summa således anses vara tämligen exakt. Beträffande åter den lösa egendomen, är det omöjligt erhålla exakta uppgifter, men har med stöd av under år 1915 erhållna uppgifter från en stor del av stadens innevånare angående brandförsäkringsvärdet av lösöre approximativ beräkning gjorts, varigenom erhållits en lösöreförsäkringssumma vilken helt säkert närmar sig det exakta värdet så mycket som rimligtvis kan låta sig göra.

Enligt sålunda gjorda beräkningar utgör sammanlagda försäkringssumman:

för fast egendom	kr. 1,102,100,335:—
» lös »	» 808,100,000:—
<u>Summa kronor 1,910,200,335:—</u>	

Enligt erhållen uppgift från dem, som under året berörts av eldsvådor, utgjorde under året utbetalda brandskadeersättningar för eldsvådor, till vilka brandkåren kallats:

för fast egendom	kr. 3,467,659:43
» lös »	» 266,320:50
<u>Summa kronor 3,733,979:93</u>	

Brandskadeersättningen utgör alltså 0,1051 % av sammanlagda försäkringssumman och 0,2146 % av försäkringssumman för fast egendom, vilken senare bör kunna anses tämlingen exakt. Eller med andra ord, uti brandskadeersättning har utbetalts kr. 1:95 för varje 1,000 kr. av sammanlagda försäkringssumman och kr. 3:15 för varje 1,000 kr. av sammanlagda försäkringssumman för fast egendom.

Försäkringssumman för den egendom, som vid eldsvådor tagit sådan skada, att ersättning blivit utbetald, utgör kr. 32,126,500:—.

För eldsvådor i fast och lös egendom, vid vilka brandkåren varit närvarande, och vilken egendom kan betraktas såsom bostadsrisker, har utbetalts i brandskadeersättning kr. 132,631:21 därav för vindeldsvådor .. kr. 89,561:84

för fast egendom	» 96,231:81
» lös	» 36,417:40

eller fördelade på sten-, trä- och landshövdingehus:

stenhus fast egendom kr. 7,370:46, för lös egendom kr. 13,695:41
trähus " " " 29,868:35, " " " " 3,509:—
landshövdingehus " " " 58,975:—, " " " " 19,212:99

För eldvådor i fast och lös egendom, vilka kunna betraktas såsom industri- och upplagsrisker, har utbetalts:

kronor 3,601,348:72

för fast egendom	kr. 3,371,445:62
» lös	» 229,903:10